

Historia siodeł western

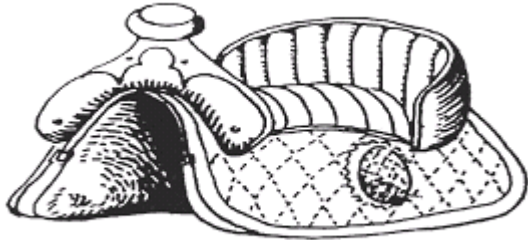
Historia siodeł rozwiniętych na obszarze Ameryki jest niezwykle ciekawa, ponieważ ma ona swoje korzenie w Mauretańskich jeźdźców i średniowiecznych wojów.

Kiedy w 700 roku naszej ery Mauretanię najechali Hiszpanie przynieśli do nich unikalny styl jazdy i sprzęt. Ich siodła zaprojektowane były do walki. Posiadały wysokie siedziska i przednie łęki, które tworzyły świetne oparcie i ochronę.

Miały również długie strzemiona, by móc w nich jeździć w ochraniaczach ciała, a także, by utrzymać stabilną pozycję.

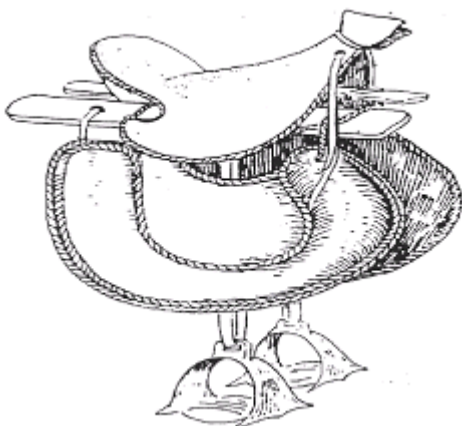
Hiszpanie zaadaptowali to siodło na potrzeby swojej kawalerii i jest ono tym samym siodłem, które przenieśli oni ze sobą do Nowego Świata- Ameryki. Do Ameryk dostały się dwa typy siodeł:

La Estradiota – bojowe Hiszpańskie siodło.

i

La Jineta – Mauretańskie siodło kawaleryjskie

Ponadto nie jesteśmy pewni, jak wyglądały siodła w Nowym świecie między rokiem 1520, a 1821, ponieważ nie zachowały się żadne egzemplarze z tego okresu, a nasza wiedza bazuje jedynie na ilustracjach i opisach.

Należy wskazywać, że wygląd siodeł w pierwszych okresach kolonizacji Nowego Świata był raczej wypadkową indywidualnych i lokalnych doświadczeń ludzi

przemierzających tamte rejony.

Należy wspomnieć, że pierwsze siodła nie posiadały różka. Bydło domowe wiązane było bezpośrednio do końskiego ogona lub do kółka mocującego popręg. Jednak przy łapaniu bydła na lariat wielu jeźdźców traciło palce, gdy lina zaciskała się przy szarpnięciu. Bezpośrednio przyczyniło to się do powstania różka.

Po opanowaniu Ameryki i w czasie jej kolonizacji bojowe siodła stały się siodłami do pracy przez ludzi zajmujących się bydłem.

Typ tego siodła następnie rozprzestrzenił się w Ameryce północnej i obrał dwie drogi- Tekszańską i Kalifornijską.

Tekszański styl spopularyzował się na wschodnim wybrzeżu Ameryki Północnej i dotarł do Kanady. Siodła te były duże, szerokie, o prostokątnych polach, z podwójnymi popręgami i przystosowane do ciężkich warunków terenowych oraz do szybkiego łapania bydła. Ten typ siodła i jazdy widać w dzisiejszych typowych siodłach western oraz w takich konkurencjach jak calf roping.

Kalifornijski styl dominował na zachodnim wybrzeżu i rozprzestrzenił się na Wielkiej Równinie i Północy. Ich siodła były lżejsze, poły o obłych kształtach i centralnie umieszczonym popręgu do codziennej pracy z bydłem. Łagodny klimat dawał żyjącym tam ludziom więcej czasu na zdobienie siodła i rozwijanie swoich umiejętności jeździeckich. Nazywali się oni Vaqueros.

Powyżej od góry prezentowane jest siodło typu: Charro, Santa Fe oraz Tekszańskie.

Od lat 1700 do 1950 westernowe wszechstronnie użytkowe siodło kontynuowało swoją ewolucję.

Przełomowym pomysłem okazało się mocowanie wierzchnich warstw skóry do siodła za pomocą rzemieni, co wcześniej nie było praktykowane. Pozwoliło to naprawiać siodła w trakcie długich podróży. Taka konstrukcja siodła wynikała bezpośrednio z długich podróży wraz z prowadzeniem bydła.

Gdy skończyła się era gnania bydła w latach 1890 wzory i technologia wykonywania siodła nieco się zmieniły w kierunku pracy na „rancho”. Między innymi skutkowało to obniżeniem przedniego łęku oraz pogłębieniem siedziska.

Dzisiaj wymagania ludzi pracujących z bydłem nie są jedynymi kryteriami do projektowania siodła. Siodła dzisiaj produkowane są do wielu dyscyplin takich jak: trail/pleasure, endurance, rodeo, team roping, barrel racing, reiner, cutter i oczywiście typowych siodła do pracy na rancho. Wielu jeźdźców nie posiadało swojego własnego siodła lecz jeśli miało się już swoje własne panowało przekonanie, że można było zdobyć pracę już wszędzie.

Przeciętnie w latach 1870 siodło kosztowało 30 do 50 \$. Należy jednak pamiętać, że były to czasy, że jeśli zarabiano się dolara dziennie, było się uważanym za bogatego. W tamtych czasach siodło przeciętnie służyło około 20 lat.

Poniżej przedstawiona jest ogólna ewolucja siodła w Ameryce. Miejmy na uwadze, że nie jest możliwe rozpisać liniowej drogi ich zmian, a jedynie ogólne cechy charakterystyczne.

> Mauretańskie/ bojowe siodło Hiszpańskie – Siodło rycerskie, zanesione do Nowego Świata

- wysokie siedzisko zapewniające oparcie i wysoki łęk przedni do ochrony jeźdźca.
- naturalnie umiejscowiony popręg
- pasy trzymające siodło takie jak napierśnik czy podogonie
- strzemiona przymocowane zaraz za przednim łękiem.
- długie proste strzemiona by jeździec mógł utrzymać stabilną pozycję.

> Hiszpańskie użytkowe siodło/ siodło Vaquero z lat 1700 – protoplasta dzisiejszych westernowych siodła.

- Terlica kryta surową skórą
- Niższy przedni łęk i siedzisko
- Brak rożka
- Pojedyncze ustawienie popręgu. W czasie zmieniało się z pozycji centralnej do pozycji fire.
- Trójkątny kawałek skóry tworzący siedzisko.
- Brak skórzanych warstw oraz fenderów
- Strzemiona wycięte z jednego solidnego kawałka drewna.

> Wczesne lata 1800– Siodła używane od Santa Fe do Kalifornii były wariacjami siodła Vaquero. Wraz z otwarciem szlaku Santa Fe siodło to przeniosło się na wschód i zostało znane jako siodło Santa Fe.

- Terlica kryta surową skórą.
- Rożek został dodany w latach 1820
- Mochilla, czyli duża szyta poła skóry kryjąca całe siodło i odkrywająca jedynie rożek oraz siedzisko. Chroniła również nogi jeźdźcy przed końskim potem. Posiadała najczęściej także duże na stałe przyszyte sakwy
- Kalifornijska wersja była misternie dekorowana
- Brak skórzanych warstw i fenderów
- Miejsce na popręg w pozycji 3/4
- Strzemiona wycięte z jednego kawałka drewna. Tapaderos zostały dodane około 1830.
- W 1850 pojawiły się pierwsze kompanie tworzące siodła takie jak: Visalia Stock Company, Hamley Company, Herman H, Heiser.

Mochilla Saddle

> lata 1860

- Mochilla zastosowana w siodle typu Mother Hubbard i była jego stałym elementem. W 1866 większość tekszańskich kowbojów jeździła w siodłach typu Mother Hubbard
- Pojawiły się strzemiona wyginane.
- Po wojnie secesyjnej pojawiły się podwójne mocowania popręgów. Mocne wiązanie bydła do rożka spowodowało poniesienie się przedniej części siedziska i łęku. Tylny popręg dodany, by zwiększyć stabilność.
- Pojawiły się poły i rozbudowane siedzisko. Najpopularniejsze w Teksasie były poły kanciaste. Z czasem normą stały się zaokrąglone poły
- Brak fenderów.

Mother Hubbard Saddle

> 1870-1899

- 1870 – pojawiły się fendery. Niekoniecznie wykorzystywane były w typie siodła Mother Hubbard. Mother Hubbards wychodziły powoli z mody.
- 1874 pojawiły się wykończenia siedziska Cheyenne roll w sklepie Franka Meana'sa w Cheyenne, Wyoming.
- 1885 – pojawiły się metalowe odlewane rożki, które sprawdzały się jedynie przy pracy z bydłem.
- 1880 – pojawiło się zagłębienie w siedzisku.
- 1880 pojawiły się zmiękczenia siedziska
- 1890 pojawił się poszerzony przedni łęk. Powodem było uderzanie biodrami jeźdźca w przedni łęk podczas ujeżdżania konia i jego wierzgania.

> 1900-1919

- 1900 – pojawiło się pełne krycie siedziska skórą
- 1910 - szerszy przedni łęk zapewniający większe bezpieczeństwo
- 1919 – powstało stowarzyszenie siodlarskie.

> 1920 – 1950

- 1920 – pojawiło się krycie siedziska jedną połą skóry.
- 1930 – zanikł szeroki łęk
- 1930- nieco zwiększyła się wysokość siedziska
- 1930 - Do tego czasu siedzisko było wyraźnie płaskie
- 1922 – pojawiło się pierwsze płaskie mocowanie popręgu
- 1950 – pojawiło się mocowanie popręgu do poł siodła.

> 1960 – obecnie

- Rozwinięcie wielu różnych siodel zależnie od wykonywanej dyscypliny – endurance, barrel racing, reiner, cutting, training, team roper, etc.
- Wprowadzenie syntetycznych materiałów.